

Jak bude fungovat úsporný tarif

Jde o univerzální řešení, které vládě umožní poskytnout **milionům českých domácností** příspěvek na pomoc s energiemi. Vláda bude moci prostřednictvím tohoto mechanismu zaslat **peníze opakovaně** a v takové podobě, v jaké uzná za vhodné. Tedy do budoucna i více adresně, primárně například sociálně zranitelným zákazníkům.

Kdo pomoc od státu dostane?

Na pomoc dosáhne každá domácnost, která má uzavřenou smlouvu s dodavatelem elektřiny. Nezáleží na tom, jestli primárně využívá plyn, elektřinu nebo zda má vytápění zajištěno přes domovní kotelny či centrální teplárny.

Kdy a kolik peněz domácnosti od státu obdrží?

První příspěvek z úsporného tarifu se u domácností začne **zohledňovat letos v říjnu**. Příspěvky, které vláda poskytne prostřednictvím jednotlivých elektrických tarifů, jsou následující:

Distribuční sazba	Výše příspěvku
Sazba D01d	3 500 Kč
Sazba D02d	3 500 Kč
Sazba D25d	3 500 Kč
Sazba D26d	2 000 Kč
Sazba D35d	2 000 Kč
Sazba D45d	2 000 Kč
Sazba D56d	2 000 Kč
Sazba D57d	2 000 Kč

V říjnu vláda spustí také **další pomoc v podobě odpuštění poplatků za podporované zdroje energie (POZE)**. Ta poběží **od letošního října** do konce příštího roku a pomůže jak domácnostem, tak firmám. **Domácnosti díky odpuštění poplatků za POZE ušetří 599 korun za každou megawatthodinu spotřebované elektřiny.**

Další příspěvek z úsporného tarifu bude u domácností zohledněn **příští rok v únoru**. Do konce příštího roku bude také pokračovat vládní pomoc v podobě odpouštění poplatků za podporované zdroje.

Příspěvek na úhradu nákladů za energie domácnostem v roce 2023 (bez poplatků za POZE)

Distribuční sazba	Výše příspěvku
Sazba D01d	400 Kč
Sazba D02d	800 Kč
Sazba D25d	1 500 Kč
Sazba D26d	2 000 Kč
Sazba D35d	2 000 Kč
Sazba D45d	2 000 Kč
Sazba D56d	2 000 Kč
Sazba D57d	2 000 Kč

Pásma spotřeby plynu (v MWh)	Výše příspěvku
0 - 1,89	200 Kč
1,89 - 7,56	1 700 Kč
7,56 - 15	3 700 Kč
15 - 25	6 200 Kč
25 - 45	7 800 Kč

Ministerstvo průmyslu a obchodu nyní spustilo webovou kalkulačku, kde si domácnosti mohou spočítat orientační výši vládního příspěvku na energie www.energiezamene.cz

Pomoc v Česku ve srovnání s dalšími zeměmi

Z porovnání celkové poskytnuté pomoci občanům a firmám na boj s inflací ve vztahu k HDP vychází Česká republika **na čtvrtém místě mezi všemi zeměmi EU**. [The EU Independent Fiscal Institutions Network](http://TheEUIndependentFiscalInstitutionsNetwork).

Co ještě dělá stát pro zajištění energií pro české domácnosti a firmy?

Kromě příspěvku z úsporného tarifu a odpuštění poplatků za podporované zdroje energie stát investuje také do energetické bezpečnosti České republiky:

- Nakoupil plyn do strategických rezerv za 8 miliard korun.
- Investoval do pomoci obchodníkům s naplňováním terminálů.
- Zajistil České republice podíl v LNG terminálu.

Tyto kroky možná neuvidí občané okamžitě ve svých peněženkách, ale postupně je pocítí mnohem víc než státní finanční příspěvky. Stát výrazně pomohl tomu, aby ČR měla na zimu dostatek plynu a podílem v LNG terminálu také přispěl k tomu, aby se začala zbavovat závislosti na ruském plynu. Zbavení se závislosti na plynu z Ruska nám umožní **stabilizovat také ceny plynu, které budou postupně klesat**.

Proč je pomoc plošná?

Vychází to z požadavku na rychlost provedení a jednoduchou administraci. Řešení přes tarif vyžaduje spolupráci celého trhu s elektřinou v čele s OTE. Všichni obchodníci podle toho musí přenastavit systémy fakturací, i své IT systémy.

Řešení přes úsporný tarif do budoucna umožňuje ale i více adresný postup, zaměřený primárně na sociálně zranitelné zákazníky.

Domácnost elektřinu používá jen minimálně a topí plynem. Není pro ni nevýhodné, když peníze letos dostane prostřednictvím elektrického tarifu?

Není to nevýhodné. Bez ohledu na to, zda topí domácnost plynem, nebo jestli má vytápění zajištěno z centrální teplárny či z domovní kotelny, obdrží, pokud má smlouvu s dodavatelem elektřiny, příspěvek 2 nebo 3,5 tisíce korun.

Domácnost využívá více plyn. Má se obávat, že jí stát pomůže méně?

Pomoc prostřednictvím úsporného tarifu je nastavena tak, aby se vhodně doplňovala s pomocí v podobě odpuštění poplatku za podporované zdroje energie. Ty totiž zvýhodňují domácnosti s vyšší spotřebou elektřiny. Proto jsou příspěvky za úsporného tarifu určené na plyn i teplo vyšší než na elektřinu.

Co živnostníci, dostanou pomoc pro svou domácnost taky?

Pomoc bude poskytnuta těm, kteří mají uzavřeny klasické tarify pro domácnosti, tedy takzvané „děčkové“ tarify – D01d, D02d a podobně. Nerozlišuje se, jestli má smlouvu s dodavatelem uzavřenu živnostník nebo ne. Dále se rozlišuje, k čemu odběratel daný prostor využívá. Pokud je prostor u distributora veden jako provozovna, tak se na něj pomoc nevztahuje, protože pomoc firmám by musela projít notifikací u Evropské komise.

Obdrží pomoc také lidé, kteří bydlí na chatě?

Sleva se bude odvíjet od druhu tarifu, na základě kterého domácnost elektřinu odebírá. Sleva nebude poskytnuta na víkendový tarif D61d a na tarif D27. Na ostatní ano.

Jak se zohlední pomoc u domácností, které bydlí v pronájmu, a nemají na sebe přepsané energie?

Podnájemce by měl po domluvě s pronajímatelem příspěvek zohlednit.

Jak jste stanovovali výše slev pro jednotlivé druhy tarifů u elektřiny a plynu?

Každý odběratel má tarif a pásmo spotřeby plynu stanoveno podle své spotřeby a podle spotřebičů, které používá. Od toho jsme stanovili příspěvky na jednotlivé tarify a jednotlivá pásma.

Státní pomoc domácnostem s vysokými cenami energií je navíc dvojitá. Zaprvé jde o odpuštění poplatků za obnovitelné zdroje. To znamená, že vláda namísto domácností uhradí 599 korun za každou MWh spotřebované elektřiny. Tento způsob pomoci však výrazně zvýhodňuje domácnosti s vyšší spotřebou elektřiny. Tedy hlavně ty domácnosti, které elektřinu využívají i k vytápění.

Pomoc formou úsporného tarifu proto umožní tento **nepoměr dorovnat tak, aby nebyly znevýhodněny domácnosti, které primárně využívají plyn nebo mají vytápění zajištěno z domovních kotelen či prostřednictvím centrálního vytápění.**

Co bude muset pro získání příspěvku udělat zákazník v domě s centrálním vytápěním?

Letos obdrží pomoc všechny domácnosti **automaticky**. Pro získání příspěvku v příštím roce ale bude muset zákazník, tedy typicky SVJ, **předat do 30. listopadu 2022 informaci o počtu bytů distributorovi elektřiny nebo plynu**, tj. subjektu, se kterým má uzavřenu smlouvu o připojení. Nikoliv tedy obchodníkovi, se kterým má uzavřenu smlouvu o dodávce. Distributor tento údaj předává operátorovi trhu a ten pak s dalšími informacemi a finančními prostředky obchodníkům. Obchodník je pak povinen zohlednit příspěvek do nejbližší zálohy nebo vyúčtování zákazníkovi.

Co bude muset pro získání příspěvku udělat zákazník v domě s centrálním vytápěním?

Letos obdrží pomoc všechny domácnosti automaticky. Pro získání příspěvku v příštím roce ale bude muset zákazník, tedy typicky SVJ, **předat do 30. listopadu 2022 informaci o počtu bytů** využívaných k bydlení **dodavateli tepelné energie**. Dodavatel tepelné energie předá tento údaj operátorovi trhu a ten pak s dalšími informacemi a finančními prostředky

zpátky dodavatelům. Dodavatel tepelné energie je pak povinen zohlednit příspěvek do nejbližší zálohy nebo vyúčtování zákazníkovi.

Domácnost nemá vše jen na elektřinu, ale také má vaření nebo i vytápění a ohřev vody zajištěn pomocí plynu, domovní kotelny či centrálního vytápění. Je možné kombinovat jednotlivé druhy příspěvků?

Ano, jednotlivé příspěvky se kombinují. Pokud má například domácnost svícení a vaření zajištěno na elektřinu a zbytek na plyn, může typicky mít například elektrický tarif D02d. Prostřednictvím něj jí stát letos poskytne příspěvek 3 500 korun, v příštím roce 800 korun. Modelová spotřeba plynu takové domácnosti může být přibližně 17 MWh, což by znamenalo, že by takové domácnosti stát příští rok ještě navíc přispěl na její účet částkou 6 200 korun. K tomu by stát této domácnosti za každou MWh elektřiny, kterou by spotřebovala v období od letošního října do konce příštího roku, přispěl částkou 599 korun v rámci odpuštění poplatku za POZE.

Je možné omezit export elektřiny?

Jsme součástí jednotného trhu EU, což se netýká jen elektřiny, ale všech výrobků a surovin. Proto nelze udělat ani to, že část z vyrobené elektřiny zadržíme v Česku pro české zákazníky a část pustíme na volný trh. To by mohla udělat jakákoliv jiná země s jakoukoliv jinou komoditou. Zatímco jsme vývozcem elektřiny, jsme na druhou stranu dovozcem plynu a ropy, uzavírání jednotlivých trhů s energiemi by na nás tedy mělo naopak velmi negativní dopad.

Je možné odejít z lipské burzy?

Burza, ať už lipská nebo jiná, je pouze místem, kde se střetává nabídka s poptávkou a fakticky obchody s elektřinou usnadňuje. Slouží proto naopak k tomu, aby vytvářela tlak na snížení ceny. Odchod z burzy by nic ve smyslu snížení ceny neřešil, naopak. Na burze se navíc uzavírají také dlouhodobé kontrakty s plněním až za několik let a těmto smluvním závazkům je nutné dostát. Odchod z burzy by tedy tyto kontrakty neovlivnil a kompletní odchod by stejně trval několik let.

Proč se s ČEZem nedomluvíme, aby elektřinu nebo alespoň její část prodával v České republice levněji tak, jako to udělalo Slovensko?

Na Slovensku zatím nic takového neplatí. Vláda se soukromou firmou Slovenské elektrárne teprve plánuje konkrétní způsob provedení, který směřují na datum 1. 1. 2023. ČEZ je veřejně obchodovaná společnost a má stovky tisíc minoritních akcionářů. Ti mají svá práva daná zákonem. Případné tvrdé nařízení by narazilo na žaloby ze strany těchto akcionářů, kteří by požadovali kompenzace ušlého zisku.

Jak vláda pomáhá firmám?

Dočasný krizový rámec

Jakákoliv podpora pro podniky se musí notifikovat. Evropská komise schválila tento dočasný krizový rámec pro řešení dopadů ruské agrese proti Ukrajině, který tyto notifikace umožní.

Vláda se touto možností dlouze zabývala, dělala analýzy jednotlivých možností a chtěla pomoc z dočasného rámce provázat s investicemi do energetických úspor. Cílem vlády totiž není vydávat peníze na spotřebu, ale na potřebné investice.

Proto bylo snahou vlády využít na tuto pomoc peníze z balíčku REPower EU, což se ale nakonec ukázalo jako nerealizovatelné, a proto se vláda rozhodla **firmám odpustit poplatky za obnovitelné zdroje, což bylo něco, po čem dlouhodobě volaly**. To znamená, že firmám především z energeticky náročných odvětví se sníží jejich náklady.

Stát kromě toho firmám z energeticky náročných odvětví **poskytne peníze na takzvané kompenzace nepřímých nákladů**, čímž vláda splní svůj slib. Zase jde o něco, po čem firmy dlouhodobě volaly.

Dotace na úspory, FVE ad.

Vláda nechce vydávat peníze na spotřebu. Těch bylo vydáno dost za covidu. Utrácení peněz tehdy připomínalo rozhazování peněz z helikoptéry. A i v těch nejzákladnějších učebnicích ekonomie se píše, že rozhazování peněz z helikoptéry je tím nejlepším receptem na inflaci.

Proto chce **vláda firmám, které potřebují snížit své výdaje na energie, pomoci prostřednictvím dotačních titulů**. Ty speciálně připravuje tak, aby se zaměřovaly právě na úspory energií a rozvoj obnovitelných zdrojů.

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) proti nedávno například vyhlásilo výzvu pro podniky za i **10 miliard korun na projekty určené na úspory energií, na snížení energetické náročnosti budov, využívání obnovitelných zdrojů nebo na přechod na energeticky efektivnější výrobní technologie**.

Během letošního roku MPO také mezi firmy rozdělilo **více než pět miliard korun** na výstavbu fotovoltaických systémů. O tento program byl velký zájem, proto ministerstvo původní alokaci dokonce navyšovalo více než o miliardu korun.

Aktuálně také běží výzva, v rámci které je **1,66 miliardy korun** na pomoc firmám i obcím s modernizací rozvodů tepla. Také to jim přinese významné energetické úspory a pomůže jim s vysokými cenami energií.

Na úspory a rozvoj obnovitelných zdrojů energie MPO připravuje i další finanční prostředky. Z balíčku REPower EU budeme mít k dispozici až **11 miliard korun** na investice do energetiky, z nichž velkou část použijeme i pro firmy. **Dalších 9 miliard navíc alokujeme na rozvoj energetiky** z Národního plánu obnovy.

Národní rozvojová banka – pomoc s úroky

Zároveň platí, že stát prostřednictvím Národní rozvojové banky pomáhá firmám pomáhá také získávat úvěry od komerčních bank. Ta částka, kterou vláda v první polovině roku takto firmám pomohla získat, je dvakrát vyšší než loni. A jde více než o **10 miliard korun**. Kromě toho NRB poskytuje také přímé úvěry, také v tomto případě jde o další **více než 2 miliardy korun**. Firmy díky nám tyto peníze získávaly jak na provoz, tak na investice. Jde o

necelých 2400 podnikatelských projektů, které vláda takto podpořila. Z toho z 90 procent jde o malé a střední podnikatele do 50 zaměstnanců.

Stát tím pomáháme získávat peníze firmám, které jsou tou Putinovou energetickou válkou nějakým způsobem zasaženy, a které by tak na úvěry například nedosáhly. V některých případech je možné proplatit i část úroků z těchto úvěrů. Lze takto vyplatit **až 4 miliony korun**.